

ZELENJADNICE

- A. DVOKALIČNICE
- B. ENOKALIČNICE
- C. ZELIŠČA
- D. GOBE

A. DVOKALIČNICE

- **solatnice in ostale nebinovke** (Compositae)
- **lobodovke** (Chenopodiaceae)
- **slakovke** (Polygonaceae)
- **stročnice** (Leguminosae)
- **kobulnice** (Umbelliferae)
- **kapusnice in ostale križnice** (Cruciferae)
- **razhudnikovke** (Solanaceae)
- **bučnice** (Cucurbitaceae)
- **špajkovke** (Valerianaceae)
- (Aizoaceae)

A. DVOKALIČNICE

Solatnice in ostale nebinovke (Asteraceae; staro ime Compositae)

Solata (*Lactuca sativa* L.)

Endivija (*Cichorium endivia* L.)

Radič (*Cichorium intybus* L.)

A. DVOKALIČNICE

Solatnice in ostale košarice (Compositae)

Solata (*Lactuca sativa* L.)

Glavnata solata razvije liste na skrajšanem stebelu.

Tipi glavnate solate:

- **maslenke**, z nežnimi listi, oblikovanimi v bolj ali manj kompaktno glavico
- **kristalke**, z robustnejšimi krhkimi listi
- **batavija**, s svetlo rumeno-zelenimi listi, zaviti v srednje kompaktno ali odprto glavico
- **ledenka**, običajno s sivo ali temno zeleni listi, zaviti v kompaktno glavico

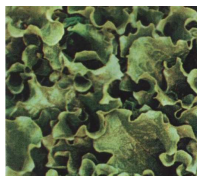

A. DVOKALIČNICE

Solatnice in ostale košarice (Compositae)

Solata (*Lactuca sativa* L.)

Solata berivka razvije pokončno rozeto, preraslo v polpokončno rozeto. Za prehrano obiramo liste od spodaj navzgor.

Solata rezivka ne sklepa glav, ampak razvije številne liste, ki oblikujejo bolj ali manj velike rozete.

Solata vezivka, imenovana tudi štrucarka ali romanska solata, oblikuje visoke, rahlo podolgovate glavice. Je od vseh vrst solate najkasnejša.

A. DVOKALIČNICE

Solatnice in ostale košarice (Compositae)

Solata (*Lactuca sativa* L.)

Klima

- sveža, vlažna ter topla območja
- optimalna temperatura za kalitev je 18 do 20 °C, za rast od 15 do 20 °C
- rastišče solate mora biti ustrezno osvetljeno ter srednje vlažno

Tla

- odcedna, dobro pognojena tla s pH 6,5
- tla z dobro sposobnostjo zadrževanja vlage

Gnojenje

- solata ne prenaša direktnega gnojenja s hlevskim gnojem, zato jo sadimo na drugo ali tretjo poljino
- Občutiljva na gnojila s klorom

Solata v začetku počasi raste, zato so prve 3–4 tedne manjše potrebe po hranilih. Po 4. tednu se potrebe povečajo, zato posevke 1–2 krat dognojujemo z dušičnimi gnojili.

A. DVOKALIČNICE

Solatnice in ostale košarice (Compositae)

Endivija (*Cichorium endivia* L.)

V pridelovanju sta razširjeni dve vrsti endivije:

- **eskariolke**, z gladkimi, širokimi in celorobnimi listi z močnejšim listnim rebrom
- **mahovke** imajo nakodrane liste z bolj ali manj izrazitim nazobčanjem listnega roba
- **endivija rezivka**, s pokončnimi podolgovatimi ter rahlo nazobčanimi listi

- enoletnica oziroma dvoletnica, če pridelujemo seme
- ne tvori glav, ampak v kratkem dnevu in toplejšem obdobju leta razvije rozeto, pri nekaterih sortah tudi majhno glavico

A. DVOKALIČNICE

Solatnice in ostale košarice (Compositae)

Endivija (*Cichorium endivia* L.)

Klima

- zmerno topla ter zmerno vlažna klima

Tla

- rodovitna, dobro gnojena in osvetljena
- zmerno vlažna tla, z veliko vsebnostjo humusa in možnostjo zalivanja

Gnojenje

- globoko obdelana ter humusna tla
- preperela organska snov, kompost

A. DVOKALIČNICE

Solatnice in ostale košarice (Compositae)

Radič (*Cichorium intybus* L.)

Radič gojimo glede na lastnosti vrst in sort:

- **za listje** solatnik, vse leto na prostem ter v zavarovanih prostorih,
- **za glavice** glavnati radiči, na prostem in v zavarovanih prostorih,
- **za korenike** radič za siljenje na prostem ter siljenje ali beljenje v zavarovanih prostorih.

A. DVOKALIČNICE

Solatnice in ostale košarice (Compositae)

Radič (*Cichorium intybus* L.)

Klima

- ugaja mu zmerno topla in vlažna klima
- optimalna temperatura za rast
 - pri oblačnem vremenu 16 °C
 - pri sončnem 23 °C
 - ponoči 9 °C

Tla

- lažja, globoka, humozna ter dobro pripravljena tla, s pH vrednostjo med 5,5 in 6,5
- radič za siljenje – lažja do srednje težka tla zaradi lažjega izkopa v jesenskem obdobju

Gnojenje

- ne gnojimo s svežim hlevskim gnojem (gnojimo predhodnici), ampak po potrebi s kompostiranim gnojem
- fosforna in kalijeva gnojila zadelamo v tla pred setvijo, dušična gnojila dodajamo v medvrstni prostor ali ob namakanju zalivamo s hranilno raztopino

A. DVOKALIČNICE

Solatnice in ostale košarice (Compositae)

ZAKLJUČKI

- bogate z **vitamini in rudninskimi snovmi**
 - gojimo predvsem **avtohtone sorte**
 - uživamo liste
-

A. DVOKALIČNICE

Špajkovke (Valerianaceae)

Motovilec (*Valeriana locusta* (L.) Laterr.)

- enoletnica in ena izmed najmanj toplotno zahtevnih vrtnin
- dobro prezimi na prostem, še bolje pa v rastlinjaki in drugih zavarovanih prostorih
- razvije močnejše razraščeni koreninski sistem ter majhno, srednje veliko do veliko listno rozeto z ozkimi in podolgovatimi listi
- cenjen kot zimska zelenjava
- bogat je z vitamini in minerali, katerih vsebnost je višja kot pri solati
- eterična olja mu dajejo poseben okus

A. DVOKALIČNICE

Špajkovke (Valerianaceae)

Motovilec (*Vareianella locusta* (L.) Laterr.)

Klima

- zmerno topla in vlažna klima. Za uspešen vznik in za nadaljnjo rast zahteva
- za vznik - optimalno 15 – 20 °C,
- za rast - optimalno 15 – 18 °C

Tla

- primeren je za manj kakovostna in slabše pripravljena zemljišča
- dobro uspeva tudi na zbitih tleh. Ima plitek koreninski sistem
- hidroponski in aeroponski sistem

Gnojenje

- s kompostiranim gnojem in dodatno z gnojili NPK

A. DVOKALIČNICE

Kapusnice in ostale križnice (Cruciferae)

Zelje (*Brassica oleracea* L. var. *capitata* L.)
 Ohrovt (*Brassica oleracea* L. var. *sabavda* L.)
 Cvetača (*Brassica oleracea* L. var. *botrytis* (L.) Alef.)
 Brokoli (*Brassica oleracea* L. convar. *botrytis* L. var. *italica* Plenck)
 Brstični ohrovt (*Brassica oleracea* L. var. *gemmifera* D.C.)
 Kitajski kapus (*Brassica pekinensis* Rupr.)
 Listnati ohrovt (*Brassica oleracea* convar. *acephala* L. var. *sabellica*)
 Koleraba (*Brassica napus* var. *napobrasica* L.)
 Kolerabica (*Brassica oleracea* var. *gongylodes* L.)
 Repa (*Brassica rapa* var. *rapa*)
 Redkev (*Raphanus sativus* L.)
 Redkvica (*Raphanus sativus* var. *radicula*)
 Hren (*Armoracia rusticana*, Syn. *Armoracia lapatifolia* Gilb., Syn. *Cohlearia armoracia* L.)

A. DVOKALIČNICE

Kapusnice in ostale križnice (Cruciferae)

Zelje (*Brassica oleracea* L. var. *capitata* L.)

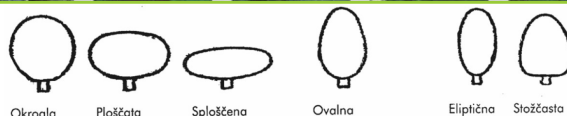
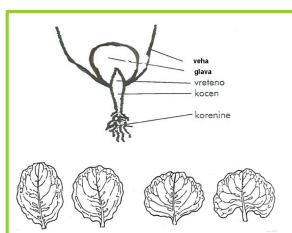
- **belo zelje** (*Brassica oleracea* var. *capitata* L. forma *alba*)
- **rdeče zelje** (*Brassica oleracea* var. *capitata* L. Forma *rubra*)
- močno razvito **glavno korenino**, ki doseže do 1,5 m, z mnogo stranskih koreninic. Nad tlemi razvije glavo z vretenom in kocenom

Rastline zelja razvijejo **terminalni popek (glavo)**, ki je najpogosteje okrogle ali ploščate oblike, manj pogosto pa so podolgovate in koničaste. Glavo obkrožajo listi, imenovani **vehe**. Ločimo jih po obliki (okrogle, ovalne), po barvi, številu, legi. V notranjosti glave je **vreteno** z močnejšo ali plitvejšo vraščenostjo. **Koceni** je del stebela od korenin do glave.

A. DVOKALIČNICE

Kapusnice in ostale križnice (Cruciferae)

Zelje (*Brassica oleracea* L. var. *capitata* L.)

A. DVOKALIČNICE

Kapusnice in ostale križnice (Cruciferae)

Zelje (*Brassica oleracea* L. var. *capitata* L.)

Klima

- toplotno srednje zahtevna vrtnina
- previsoke temperature neugodno vplivajo na rast in razvoj
- glede vlage precejšnje zahteve, ko se oblikuje glava (visoka zračna in talna vlaga)

Tla

- globoko obdelana tla, bogata z organsko snovjo
- blago kislja, pH do 6,5

Gnojenje

- harmonično gnojenje, drugače lahko prihaja do fizioloških motenj.
- jeseni hlevski gnoj
- spomladi NPK

A. DVOKALIČNICE

Kapusnice in ostale križnice (Cruciferae)

Ohrovt (*Brassica oleracea* L. var. *sabavda* L.)

- glava manj zbita kot pri zelju
- odpornost proti nizkim temperaturam v jesensko-zimskem obdobju

Klima

- zmerno topla in vlažna klima
- **za vznik** optimalno 20 °C
- **za rast in razvoj** optimalno 10–15 °C
- posamezne sorte v intenzivni fazi rasti odporne proti nizkim zimskim temperaturam do -10 °C

Tla

- globoka, dobro gnojena tla s pH 6,5–7,0

Gnojenje

- z organskimi in mineralnimi gnojili

A. DVOKALIČNICE

Kapusnice in ostale križnice (Cruciferae)

Cvetača (*Brassica oleracea* L. var. *botrytis* (L.) Alef.)

- morfološke značilnosti cvetače so podobne kapusnicam, posebnost je roža
- sorte se razlikujejo po barvi, obstojnosti, obliki in sklenjenosti, zrnatosti in oblikovanju zunanje površine rože

Sploščena

Polkrožna

Razprta

A. DVOKALIČNICE

Kapusnice in ostale križnice (Cruciferae)

Cvetača (*Brassica oleracea* L. var. *botrytis* (L.) Alef.)

Klima

- glede temperaturnih razmer je zahtevnejša od ostalih kapusnic
- za zgodnejše pridelovanje so primerna toplejša območja, za poletno pridelovanje pa so primerna območja z višjo nadmorsko višino

Tla

- za zgodnejše pridelovanje so primerna lažja tla, za poletno in jesensko pridelovanje pa srednje težka, globoka tla
- bogata z organsko snovjo, z rahlo kislo do nevtralno reakcijo (pH 6,5 do 7)
- dopolnilno namakati ves čas rasti, še posebno v obdobju formiranja rož

Gnojenje

- z organskimi in mineralnimi gnojili
- gnojenje z borom in molibdenom (pomanjkanje→bolezenski znaki)

Zasenčevanje rož

A. DVOKALIČNICE

Kapusnice in ostale križnice (Cruciferae)

Brokoli (*Brassica oleracea* L. convar. *botrytis* L. var. *italica* Plenck)

- osnovna morfološka razlika med cvetačo in brokoli je v tem, da so rože brokolov temnejše barve (bele, rumene, zelene), sestavljene iz cvetnih popkov na sočnih mesnatih poganjkih in niso tako zbite kot pri cvetači
- dva tipa:
 - zimski brokoli z razvito terminalno rožo (bele ali rumene barve)
 - brokoli, ki razvije manjše, zelene rože vzdolž stebra iz pazduhe listov
- tehnike gojenja podobne gojenju cvetače, a odpornejši proti suši

A. DVOKALIČNICE

Kapusnice in ostale križnice (Cruciferae)

Brokoli (*Brassica oleracea* L. convar. *botrytis* L. var. *italica* Plenck)

Klima

- zmerno topla in vlažna klima
- podobne zahteve kot cvetača

Tla

- lahka peščena, srednje globoka, dobro pognojena tla, s pH med 6, 5 in 7

Gnojenje

- več dušika in molibdena kot cvetači
- tudi z organskimi gnojili

A. DVOKALIČNICE

Kapusnice in ostale križnice (Cruciferae)

Brstični ohrovt (*Brassica oleracea* L .var. *gemmifera* D.C)

- odlikuje se po dobri odpornosti proti nizkim zimskim temperaturam
- trži se ga kot presnega v obdobju od septembra do marca
- viške pridelka lahko uspešno konzerviramo z globokim zamrzovanjem ali s toplotno obdelavo

A. DVOKALIČNICE

Kapusnice in ostale križnice (Cruciferae)

Brstični ohrovt (*Brassica oleracea* L .var. *gemmifera* D.C)

Klima

- dobro uspeva v zmerno vlažni in hladni klimi

Tla

- srednje težka tla s povišano kapaciteto za vlago
- za pozno pridelovanje in spravilo so primernejša lažja tla
- za gojenje so primerna dobro pognojena, humusna tla s pH 5,5–6,8

Gnojenje

- gnojimo z mineralnimi in organskimi gnojili

A. DVOKALIČNICE

Kapusnice in ostale križnice (Cruciferae)

Kitajski kapus (*Brassica pekinensis* Rupr.)

- ali **kitajsko zelje** je križanec med kitajskim listnatim zeljem (paak-choi) in repo
- v tehnološki zrelosti razvije različno oblikovane, običajno podolgovate glave
- bogat z vitaminom C
- dobre skladiščne sposobnosti

A. DVOKALIČNICE

Kapusnice in ostale križnice (Cruciferae)

Kitajski kapus (*Brassica pekinensis* Rupr.)

Klima

- toplotno je manj zahtevna vrtnina ter je primerna za gojenje v hladnejših območjih

Tla

- dobro uspeva na rodovitnih in strukturnih, lažjih ter zmerno vlažnih tleh s pH 6 do 6,5

Gnojenje

- dognojevanje posevka kitajskega kapusa v dveh obrokih
- premočno gnojenje z dušikom: notranje rjavenje in odmiranje tkiva (nekroze) v glavi in povečanje vsebnosti nitrata ter zmanjšanje vsebnosti C vitamina

A. DVOKALIČNICE

Kapusnice in ostale križnice (Cruciferae)

Listnati ohrovt (*Brassica oleracea* convar. *acephala* L. var. *sabellica*)

- najmanj zahtevne kapusnice
- gojenje omejeno predvsem na hladnejša območja
- zaradi dobre odpornosti proti nizkim temperaturam je primerna vrtnina za oskrbo trga v zimskem obdobju
- uporaben v predelovalni industriji ter za globoko zamrzovanje pridelka mladih listov

A. DVOKALIČNICE

Kapusnice in ostale križnice (Cruciferae)

Listnati ohrovt (*Brassica oleracea* convar. *acephala* L. var. *sabellica*)

Klima

- dobro uspeva v zmerno vlažni in hladni klimi

Tla

- srednje težka tla s povišano kapaciteto za vlago
- za pozno pridelovanje in spravilo so primernejša lažja tla. Za gojenje so primerna dobro pognojena, humusna tla s pH 5,5–6,8

Gnojenje

- posevkom listnega ohrovta gnojimo z mineralnimi in organskimi gnojili

A. DVOKALIČNICE

Kapusnice in ostale križnice (Cruciferae)

Koleraba (*Brassica napus* var. *napobrassica* L.)

- gojimo jo lahko na prostem
- odlikuje se po dobri odpornosti proti mrazu ter po dobri skladiščni sposobnosti
- hitro rastejo ter dajo kakovosten pridelek

A. DVOKALIČNICE

Kapusnice in ostale križnice (Cruciferae)

Koleraba (*Brassica napus* var. *napobrassica* L.)

Klima

- dobro uspeva v zmerno toplem in vlažnem podnebju
- za uspešno rast ji prija nekoliko hladnejša, zmerna klima
- ne ustreza ji previsoka temperatura
- odporna je proti nizkim temperaturam (-8 do -10 °C)

Tla

- lažja, dobro pognojena, srednje globoka tla s pH 6-7
- najbolje uspeva v srednje težkih tleh za posevki, ki so bili pognojeni s hlevskim gnojem

Gnojenje

- NE ustreza ji gnojenje s svežim hlevskim gnojem
- pognojimo jo z mineralnimi gnojili

A. DVOKALIČNICE

Kapusnice in ostale križnice (Cruciferae)

Kolerabica (*Brassica oleracea* var. *gongylodes* L.)

- gojimo zaradi odebeljenega stebela (epikotila)
- po obliki in barvi listov in gomoljev se deli v bele in vijoličasto modre tipe

Klima

- hladnejša, zmerna klima
- ne ustreza ji previsoka temperatura

Tla

- lažja, dobro pognojena, srednje globoka tla s pH 6–7

Gnojenje

- hlevski gnoj, a ne svež

A. DVOKALIČNICE

Kapusnice in ostale križnice (Cruciferae)

Repa (*Brassica rapa* var. *rapa*)

Redkev (*Raphanus sativus* L.)

Redkvica (*Raphanus sativus* var. *radicula*)

- gojimo jih zaradi odebeljenega korena

Klima

- temperature nad 25 °C so manj ugodne za uspešno rast in doseganje kakovostnega pridelka

Tla

- obdelana in pognojena tla (hlevski gnoj ali kompost in NPK)

Gnojenje

- s hitro delujočimi gnojili

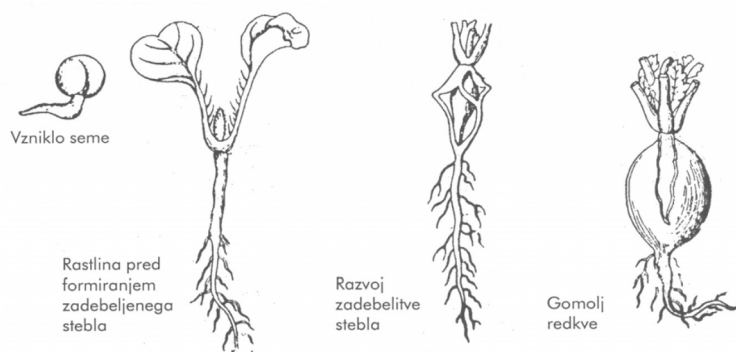
A. DVOKALIČNICE

Kapusnice in ostale križnice (Cruciferae)

Repa (*Brassica rapa* var. *rapa*)

Redkev (*Raphanus sativus* L.)

Redkvica (*Raphanus sativus* var. *radicula*)

A. DVOKALIČNICE

Kapusnice in ostale križnice (Cruciferae)

Hren (*Armoracia rusticana*, Syn. *Armoracia lapatifolia* Gilb., Syn. *Cohlearia armoracia* L.)

- začimbna in zdravilna rastlina

Klima

- toplotno manj zahtevna vrsta
- vlažna in hladnejša območja

Tla

- primerno obdelana in pognojena srednje težka tla

Gnojenje

- z dozorelim hlevskim gnojem ali kompostom ter s hitro delujočimi gnojili

A. DVOKALIČNICE

Kapusnice in ostale križnice (Cruciferae)

ZAKLJUČKI

- v tehnološki zrelosti razvijejo užitni del: glavo, glavice, rože ali liste
- so toplotno manj zahtevne
- zahtevajo dobro gnojena in zmerno vlažna tla
- zahtevne glede kolobarja

A. DVOKALIČNICE

Lobodovke (Chenopodiaceae)

Rdeča pesa (*Beta vulgaris* ssp. *vulgaris* var. *conditiva*)

- po obliki korenov ločimo okrogle, podolgovate, vretenaste in valjaste

Klima

- toplotno manj zahtevna vrsta

Tla

- globoka, srednje težka, ilovnato peščena tla z večjo količino humusa
- optimalna oskrba z vodo - nepravilno namakanje lahko povzroča prehitro odganjanje v cvet

Gnojenje

- občutljiva na pomanjkanje mikroelementov-gnojila z dodatki mikro hranil

A. DVOKALIČNICE

Lobodovke (Chenopodiaceae)

Špinača (*Spinacia oleracea* L.)

Blitva (*Beta vulgaris* L. subsp. *cicla*)

- razvijejo pecljate liste
- v to skupino spadajo tudi plevelne vrste (loboda, kislica)
- blitva toplotno zahtevnejša od špinače
- zrel hlevski gnoj in mineralna gnojila
- **nekateri špinače so bogate z oksalati – uporabnost omejena**

A. DVOKALIČNICE

Aizoaceae

Novozelandska špinača (*Tetragonia tetragonioides*)

- botanično ni v sorodu z navadno špinačo
- plazeča, s trikotnimi listi s topim vrhom in rahlo nagubanim listnim robom
- zmerno vlažne in sončne lege
- globoka, dobro gnojena tla
- NPK

A. DVOKALIČNICE

Slakovke (Polygonaceae)

Rabarbara (*Rheum rhaponticum* syn. *Rheum rhabarbaarum* L.)

- gojimo v trajnih nasadih 7–9 let in koristimo zadebeljene listne peclje
- za prehrano uporabljamo le mesnate in sočne listne peclje, listov ne uživamo, ker vsebujejo precej oksalne kisline in so strupeni

Klima

- toplotno manj zahtevna vrtnina
- za nizke temperature je srednje občutljiva, prenese mraz do $-3\text{ }^{\circ}\text{C}$

Tla

- sončne lege ter z vodo in hranili dobro oskrbovana humusna tla

Gnojenje

- dozorel hlevski gnoj

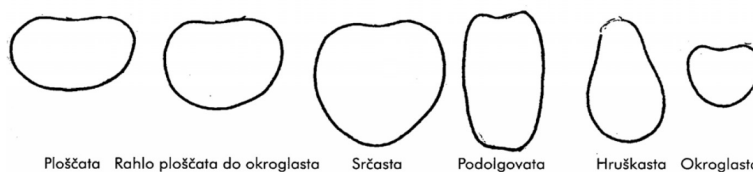
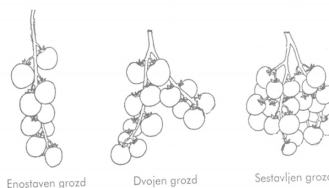

A. DVOKALIČNICE

Razhudnikovke (Solanaceae)

Paradižnik (*Lycopersicon lycopersicum* Mill., Syn. *Lycopersicum esculentum* Mill.)

- **nizek – grmičast (determinanten)**, 50 do 100 cm
- **visok (nedeterminantni) paradižnik**, 80 do 250 cm
- plodovi so različnih oblik

A. DVOKALIČNICE

Razhudnikovke (Solanaceae)

Paradižnik (*Lycopersicon lycopersicum* Mill., Syn. *Lycopersicum esculentum* Mill.)

Klima

- toplotno zahtevna vrtnina

Tla

- globoka, humusna

Gnojenje

- dozorel hlevski gnoj
- premočno gnojenje z dušikom podaljšuje vegetativno rast ter zmanjšuje razvoj cvetov in plodov

A. DVOKALIČNICE

Razhudnikovke (Solanaceae)

Paprika (*Capsicum annuum* L.)

- pri nas enoletna, zelnata rastlina, v toplotno ugodnejših območjih (prostorih) pa je lahko večletna
- plod lahko na rastlini visi, raste polpokončno ali pokončno
- oblika plodu odvisna od sorte
- plod je lahko gladek, rebrast in ob peclju naguban

Babura

Paradižnikova paprika

Rogljast plod

Feferoni

A. DVOKALIČNICE

Razhudnikovke (Solanaceae)

Paprika (*Capsicum annuum* L.)

Klima

- toplotno zahtevna

Tla

- lažja, dobro gnojena ter primerno obdelana tla

Gnojenje

- velike zahteve po hranilih (organska in anorganska)

A. DVOKALIČNICE

Razhudnikovke (Solanaceae)

Jajčevcevec (*Solanum melongena* L.)

- enoletna zelnata rastlina z delno olesenelim stebлом, le na območjih z ugodno mikroklimo je lahko večletna rastlina

Klima

- toplotno zahtevna

Tla

- strukturna, humozna, zmerno vlažna in dobro pognojena tla

Gnojenje

- obilno pognojiti z organskimi gnojili

A. DVOKALIČNICE

Razhudnikovke (Solanaceae)

Krompir (*Solanum tuberosum* L.)

Temperatura

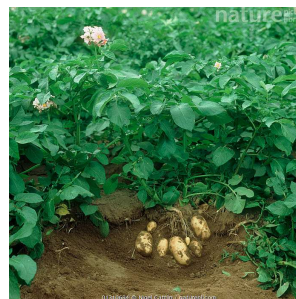
- toplotno manj zahteven
- previsoke temperature, nad 20–25 °C, so manj ugodne za uspešno rast in doseganje kakovostnega pridelka

Tla

- rahlo kisla in pognojena s hlevskim gnojem ali kompostom in gnojili NPK

Gnojenje

- obilno gnojimo z organskimi in s hitro delujočimi mineralnimi gnojili

A. DVOKALIČNICE

Bučnice (Cucurbitaceae)

Kumare (*Cucumis sativum* L.)

Bučke, buče (*Cucurbita pepo* L.)

Lubenice (*Citrulus aedulis* Pang.)

Dinje (*Cucumis melo* L.)

- izvor: subtropsko in tropsko območje
- velike toplotne zahteve
- tehnološko zrele uživamo:
 - ✓ nedozorele bučke in kumare
- polna ali fiziološka zrelost uživamo:
 - ✓ lubenice in dinje
- so enoletne zelnate rastline
- imajo plazeče steblo ter veliko listno površino
- so enodomne
- prisotna partenokarpija

A. DVOKALIČNICE

Bučnice (Cucurbitaceae)

Kumare (*Cucumis sativum* L.)

Klima

- toplotno zahtevne rastline

Tla

- globoka, topla, strukturna tla, bogata z organskimi snovmi, z dobro sposobnostjo zadrževanja vlage

Gnojenje

- gnojimo z organskimi in mineralnimi gnojili:
 - ✓ z dozorelim hlevskih gnojem
 - ✓ z mineralnimi gnojili. Fosfor in kalij pospešujeta oblikovanje in dozorevanje plodov, dušik pa razvoj plodov
 - ✓ priporočen fertiirigacijski način dognojevanja

A. DVOKALIČNICE

Bučnice (Cucurbitaceae)

Bučke, buče (*Cucurbita pepo* L.)

Klima

- toplotno zahtevnejše vrtnine

Tla

- plodna, globoka, strukturna, topla tla, ki dobro zadržujejo vlago sončna in topla rastišča, zaščitena pred vetrom

Gnojenje

- z organskimi in mineralnimi gnojili

A. DVOKALIČNICE

Bučnice (Cucurbitaceae)

Lubenice (*Citrulus aedulis* Pang.)

Klima

- zahteva suho in vročo klimo, vroče poletje
- v začetnem obdobju rasti in v obdobju razvoja plodov je potrebno namakanje

Tla

- globoka, strukturna in plodna ter zmerno vlažna tla s pH 5,0

Gnojenje

- z organskimi gnojili (hlevski gnoj) in mineralnimi gnojili

A. DVOKALIČNICE

Bučnice (Cucurbitaceae)

Dinje (*Cucumis melo* L.)

Klima

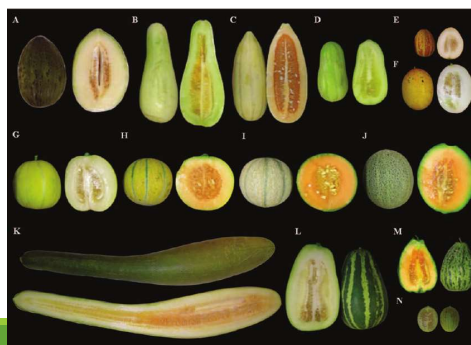
- velike toplotne zahteve za uspešno rast in razvoj plodov
- ob pomanjkanju toplote rastline slabo kalijo ter se nepravilno razvijajo

Tla

- kakovostna zemljišča (strukturna, globoka in plodna)

Gnojenje

- z organskimi in mineralnimi gnojili

A. DVOKALIČNICE

Kobulnice (Umbelliferae)

Korenček (*Daucus carota* L.)

Zelena (*Apium graveolens* L.)

Peteršilj (*Petroselinum hortense* Hoffm.)

Sladki komarček (*Foeniculum vulgare* var. *azoricum*)

Pastinak (*Pastinaca sativa* L.)

- izvor: Sredozemlje in Azija
- dobro se skladiščijo
- dvoletnice:
 - ✓ 1 leto: razvijejo listno rozeto in založne organe (koren)
 - ✓ 2 leto: cvetno steblo z razvitim kobuljastim socvetjem
- zmerno topla in vlažna klima
- občutljive na vernalizacijo

A. DVOKALIČNICE

Kobulnice (Umbelliferae)

Korenček (*Daucus carota* L.)

Klima

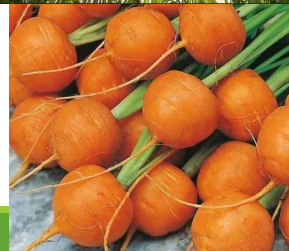
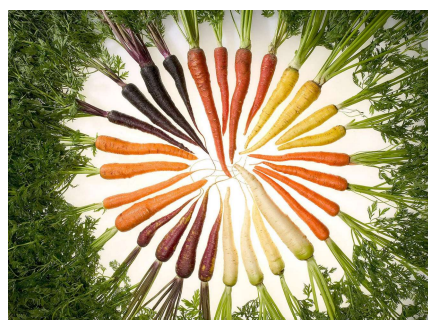
- zmerno topla in zmerno vlažna klima
- optimalna temperatura za rast je podnevi 16–20 °C ter ponoči 9 °C

Tla

- lahka do srednje težka humozna tla, strukturna, rahlo kislila (pH 6,5)

Gnojenje

- občutljiv je na nepreperelo organsko maso (sveža - nepredelana slama, svež hlevski gnoj) ter na skelet v tleh (deformacije korenov)
- lahko mu gnojimo s kompostom

A. DVOKALIČNICE

Kobulnice (Umbelliferae)

Zelena (*Apium graveolens* L.)

- **Listna (var. *secalinum*)** je podobna divji vrsti. Razvije pokončne zelo aromatične liste s srednje močno razvitimi listnimi peclji
- **Belušna (var. *dulce*)** ali stebelna zelena tvori dolge, pokončne liste z na spodnjem delu močnejše razvitimi (odebeljenimi) listnimi peclji. Razvije manj izrazit, odebeljen koren
- **Gomoljna (var. *rapaceum*)** tvori močnejše razvite, odebeljene korene

A. DVOKALIČNICE

Kobulnice (Umbelliferae)

Zelena (*Apium graveolens* L.)

Klima

- vlažna in topla klima
- odporna je proti nizkim temperaturam in prenaša mraz do -5 °C

Tla

- lahko gojimo na vseh tipih zemljišč s pH med 6 in 7
- ugaja pa ji humozna zemlja, globoka ter dobro založena s hranili, še posebno s kalcijem

Gnojenje

- organska gnojila

A. DVOKALIČNICE

Kobulnice (Umbelliferae)

Peteršilj (*Petroselinum hortense* Hoffm.)

- **listnati peteršilj** z bujnejšimi listi
- **korenasti peteršilj**, ki razvije manjše število listov

Klima

- toplotno manj zahteven
- odporen proti nizkim temperaturam

Tla

- peščena ter srednje težka, dobro pognojena tla

Gnojenje

- kompost ali z dobro preperel hlevski
- gnoj ter mineralna gnojila

A. DVOKALIČNICE

Kobulnice (Umbelliferae)

Sladki komarček (*Foeniculum vulgare* var. *azoricum*)

- okusna, aromatična in zdravilna rastlin
- uporabljamo gomolje, semena in liste

Klima

- toplotno zahtevna vrtnina
- občutljiv na dolg dan in na nizke temperature

Tla

- primerno obdelanah in pognojena tla

Gnojenje

- kompost ali dozorel hlevski gnoj in s hitro delujočimi mineralnimi gnojili

A. DVOKALIČNICE

Kobulnice (Umbelliferae)

Pastinak (*Pastinaca sativa* L.)

Klima

- toleranten na klimo
- višji in kakovostnejši pridelki v zmerno topli in vlažni klimi

Tla

- srednje pognojena tla
- boljši pridelki na nekoliko težjih, strukturnih tleh z organsko snovjo

Gnojenje

- uležan hlevski gnoj ali kompost
- potrebe po hranilih – z mineralnimi gnojili

A. DVOKALIČNICE

Stročnice (Leguminosae)

Grah (*Pisum sativum* L.)

Bob (*Vicia faba* L.)

Fižol (*Phaseolus vulgaris* L.)

Soja (*Glycine hispida* (L) Merrill)

Leča (*Lens culinaris* L.)

- pokončna razvejana ali plazajoča stebila
- vsebujejo veliko beljakovin, veliko hranil
- **uživamo:**
 - ✓ mlada nedozorela zrnja - tehnološka zrelost
 - ✓ suha dozorela zrnja - fiziološka zrelost
- toplotno so različno zahtevna:
 - ✓ toplotno manj zahtevna: bob in grah
 - ✓ toplotno bolj zahtevna: fižol in soja

A. DVOKALIČNICE

Stročnice (Leguminosae)

Grah (*Pisum sativum* L.)

Najbolj razširjene sorte:

- nizki grah z okroglimi semeni (var. *vulgare*)
- nizki grah z nagubanimi, oglatimi zrni (var. *medulare*)
- visoki grah z nagubanimi in oglatimi zrni (var. *medulare*)
- sladkorni grah (var. *saccharatum*)

A. DVOKALIČNICE

Stročnice (Leguminosae)

Grah (*Pisum sativum* L.)

Klima

- toplotno manj zahtevna vrsta-območja s svežo do zmerno toplo klimo
- vroča in suha obdobja negativno vplivajo na rast in pridelek

Tla

- na primerno obdelanih in pognojnih tleh, gnojenih s hlevskim gnojem ali kompostom

Gnojenje

- hitro delujoča gnojila (NPK)

A. DVOKALIČNICE

Stročnice (Leguminosae)

Bob (*Vicia faba* L.)

Klima

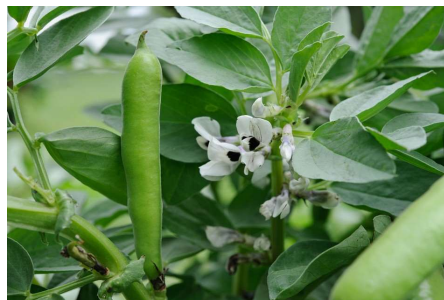
- znan po manjši občutljivosti na mraz
- dobro uspeva na višje ležečih območjih z zmerno vlažno klimo

Tla

- srednje težka, dobro propustna in zmerno vlažna tla

Gnojenje

- izberemo z organskimi gnojili (hlevski gnoj ali kompost) in mineralnimi gnojili dobro pognojena zemljišča

A. DVOKALIČNICE

Stročnice (Leguminosae)

Fižol (*Phaseolus vulgaris* L.)

☒ visok fižol	☐ stročji
☒ nizek fižol	☐ zrnje v voščeni zrelosti
☒ turški fižol	☐ za zrnje

Klima

- toplotno zahtevna rastlina-v zmerno topli in topli klimi
- občutljiv na dež, meglo

Tla

- na srednje globokih, srednje vlažnih, dobro dreniranih ter dobro pogojenih tleh z organsko snovjo

Gnojenje

- NE gnojimo mu s svežim hlevskim gnojem, možno je gnojenje s kompostiranim hlevskim gnojem

A. DVOKALIČNICE

Stročnice (Leguminosae)

Soja (*Glicine hispida* (L) Merrill)

- ✓ najbolj hranljiva med stročnicami

Klima

- dobro uspeva v zmerno topli in topli klimi
- zelo občutljiva za pomanjkanje vlage med cvetenjem in razvojem strokov

Tla

- na srednje globokih, srednje vlažnih, dobro dreniranih ter dobro pognojjenih tleh z organsko snovjo

Gnojenje

- NE gnojimo s svežim hlevskim gnojem
- možno je gnojenje s kompostiranim hlevskim gnojem

A. DVOKALIČNICE

Stročnice (Leguminosae)

Leča (*Lens culinaris* L.)

Klima

- nekoliko zahtevnejša od graha
- med vznikom zahteva dobro navlaženost zemljišča, v kasnejšem obdobju je manj zahtevna za vlago, veliko manj kot ostale stročnice
- pomanjkanje zračne vlage jo veliko bolj prizadene v času cvetenja kot pomanjkanje vlage v tleh

Tla

- peščena, dobro gnojena

Gnojenje

- z uležanim hlevskim gnojem ali kompostom
- NPK

